

Erillisliite nro:
(Mh 1.2.2021)

Asia nro:

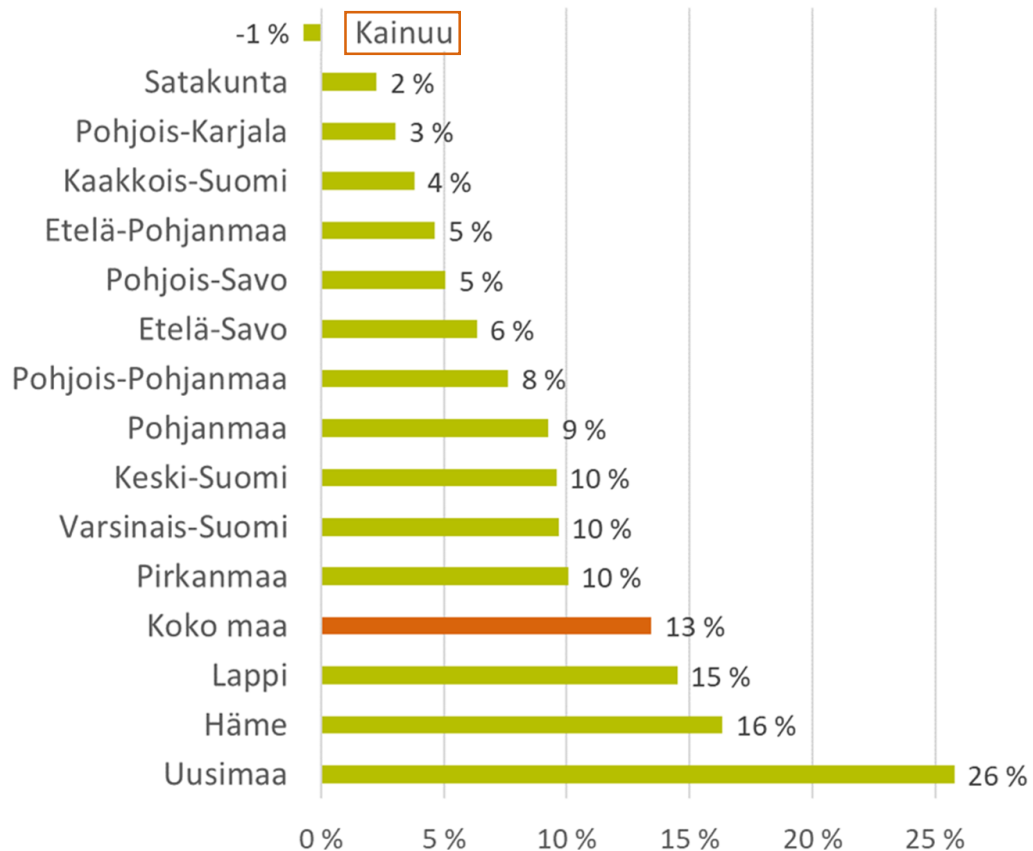
Kainuun siltasopimustilanne

Siltatyöryhmä

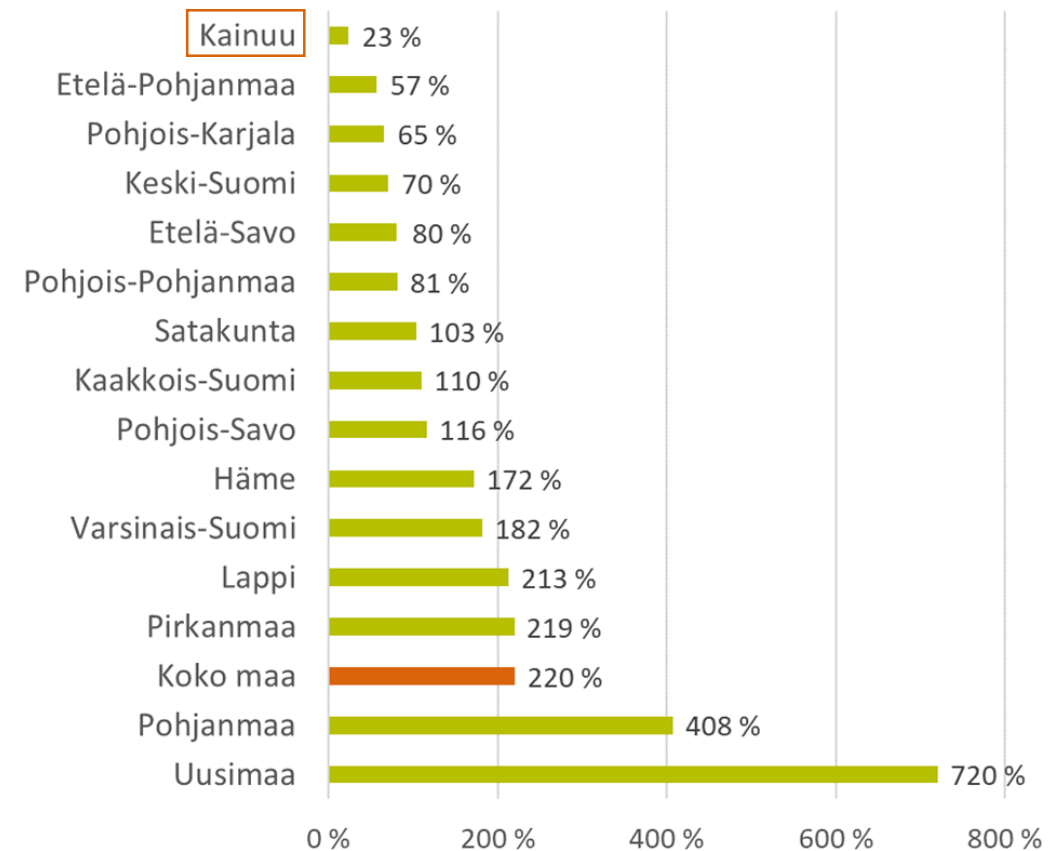
27.1.2021
Jouni Ponnikas.

Työttömien (pl. lomautetut) ja lomautettujen määrän muutos (%) ELY-alueittain ja koko maassa 31.12.2019 – 27.12.2020*

• Työttömät (pl. lomautetut)

• Lomautetut

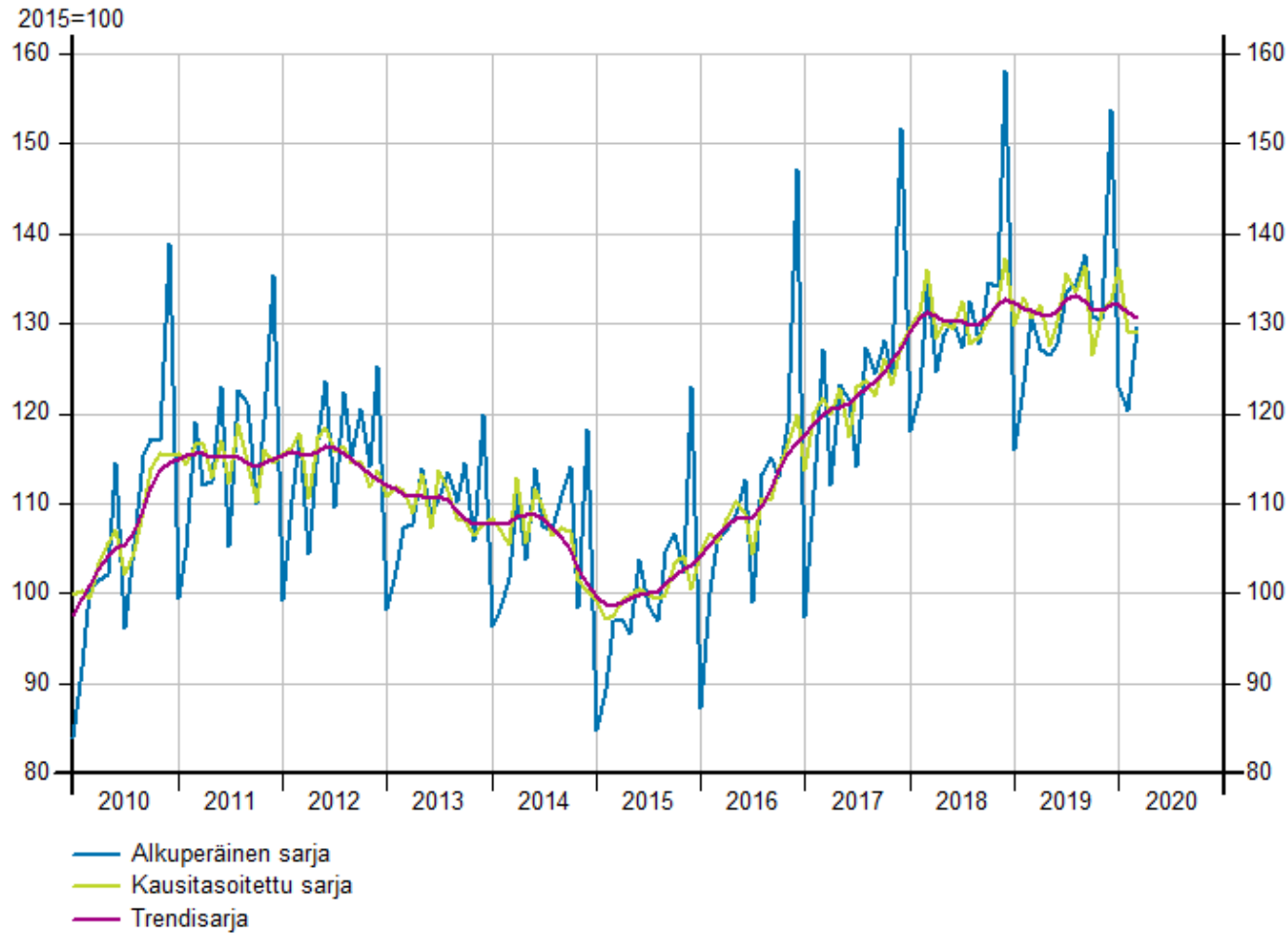
* Tieto epävirallinen

Lähde: TEM Työnvälitystilasto, TE-toimiston asiakastietojärjestelmä

Liikevaihdon suhdannekehitys Kainuun aluetaloudessa 2010-2020

Kaikkien toimialojen (TOL A-X) suhdannekehitys Kainuun maakunnassa

Liikevaihto

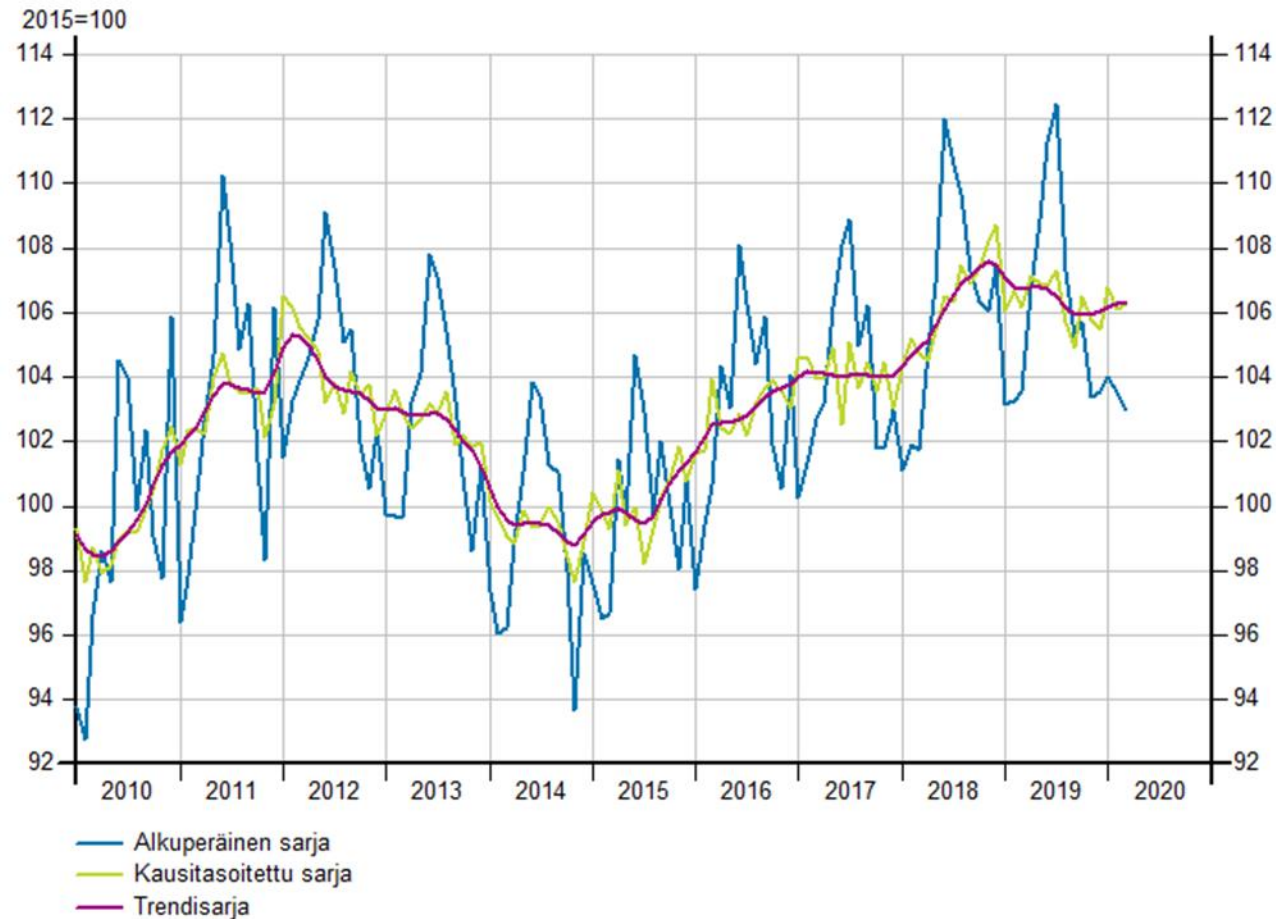

- Kaikkien toimialojen liikevaihto on kasvanut voimakkaasti vuodesta 2015 vuoden 2020 alkuun.

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärän suhdannekehitys Kainuun aluetaloudessa 2010-2020

Kaikkien toimialojen (TOL A-X) suhdannekehitys Kainuun maakunnassa Henkilöstömäärä

- Kaikkien toimialojen henkilöstömäärä on kasvanut voimakkaasti vuodesta 2015 vuoteen 2018.

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kärkitoimialaklustereiden kehitystrendit 1. puolivuosi 2020

Biotalous

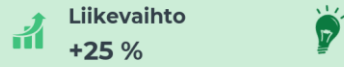

Liikevaihto
-7,2 %

Henkilöstömäärä
-5,9 %

Kaivannaistoiminta

Liikevaihto
+25 %

Henkilöstömäärä
+15,9 %

Metsä- ja puuklusteri

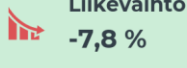

Liikevaihto
-9,3 %

Henkilöstömäärä
-4,9 %

Energiaklusteri

Liikevaihto
-7,8 %

Henkilöstömäärä
-9,2 %

ICT- ja elektroniikka- klusteri

Liikevaihto
-2,1 %

Henkilöstömäärä
-4,1 %

Matkailuklusteri

Liikevaihto
-21,8 %

Henkilöstömäärä
-17,6 %

Metalliklusteri

Liikevaihto
-1,4 %

Henkilöstömäärä
-3,9 %

Elintarvikeklusteri

Liikevaihto
+2,8 %

Henkilöstömäärä
-5,0 %

Liikevaihdon ja henkilöstömäärän muutos 1. vuosipuolikkaalla koronavuonna 2020 Kainuun kärkitoimialaklustereissa

- Kaivannaissala jatkanut vahvaa kasvuaan
  - Liikevaihto +25 %
  - Henkilöstömäärä +15,9 %
- Elintarvikeklusterin liikevaihto kasvoi +2,8 %
- Muissa laskua sekä liikevaihdon että henkilöstömäärien osalta
- Matkailuklusterissa suurimmat negatiiviset vaikutukset koronan takia.

Henkilöstömäärän suhdannekehitys tammi-heinäkuussa 2020

2020	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu
Kaivannaistoiminta	16,6	10,3	24,6	18,5	15,8	10,2	9,8
Metalliklusteri	0,1	-1,3	-7,0	3,1	-7,3	-10,0	1,4
Metsä- ja puuklusteri	0,3	-5,2	-1,2	0,2	-13,1	-9,6	-1,3
Biotalous	-1,2	-6,6	-4,5	-4,0	-10,9	-7,9	-2,2
ICT- ja Elektroniikkaklusteri	-5,5	-4,3	-2,2	-4,8	-2,7	-4,6	-4,0
Elintarvikeklusteri	3,4	-0,2	-6,2	-10,4	-8,2	-7,5	-5,2
Energiaklusteri	0,9	-17,5	-16,0	-5,2	-4,7	-12,5	-6,6
Matkailuklusteri	-3,6	-3,5	-1,1	-28,6	-36,4	-31,8	-30,0

- Kaivannaistoiminnan henkilöstömäärä on kasvanut joka kuukausi tammi-heinäkuussa 2020
- Muilla kärkitoimialoilla henkilöstömäärät vähentyneet tammi-heinäkuussa
- Matkailu kärsinyt pahiten

Rekisteröidyt yöpymiset

2019

992 000 + 4 %

+ 90 %

10 %

Kajaanin seutu	878 000
Sotkamo	765 000
Kehys-Kainuu	114 000
Kajaani	103 000
Ukkohalla- Paljakka	30 300

Retkeilijät

2019

Hossa	96 500
Rauniolinna	42 400
Oulujärvi	39 700
Ystävyyden puisto	29 500
Kylmäluoma	28 300
Hiidenportti	13 900

TOP 5 maat

2019

Venäjä	33 500
Kiina	16 300
Saksa	8 200
Ranska	6 300
Ukraina	5 800

Matkailun osuus bkt:sta

2015

4,2 %

KAINUUN MATKAILU LUKUINA

Petipaikkoja

2019

8 200

Lentomatkustajat

2019

87 300

Välitön matkailutulo

2018

155 M€

Majoitusmyynti

2019

45 M€ + 74 %

Liikevaihto

2019

139 M€

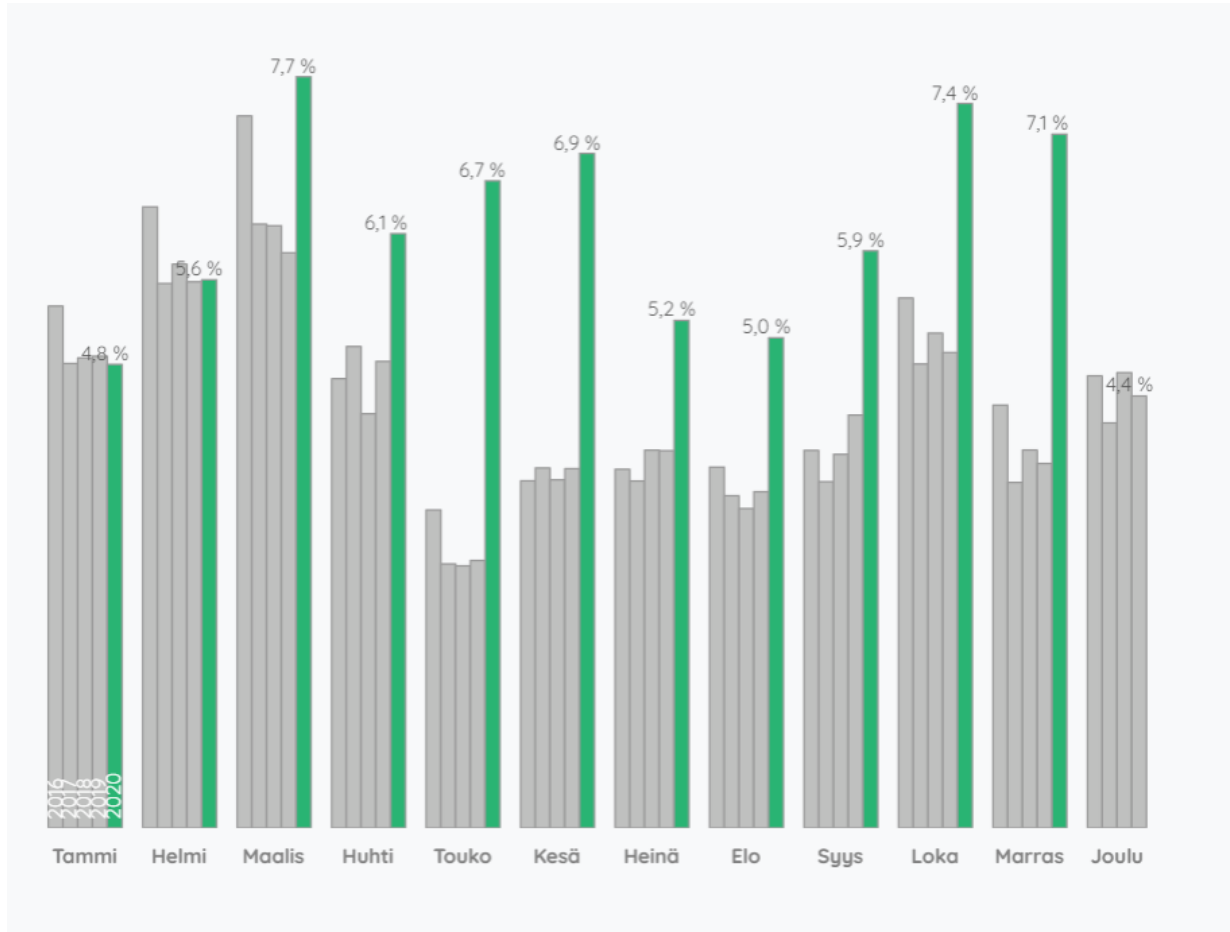
Työpaikat

2019

1 630

Kainuun liitto 2020

Kainuun markkinaosuus yöpymisistä

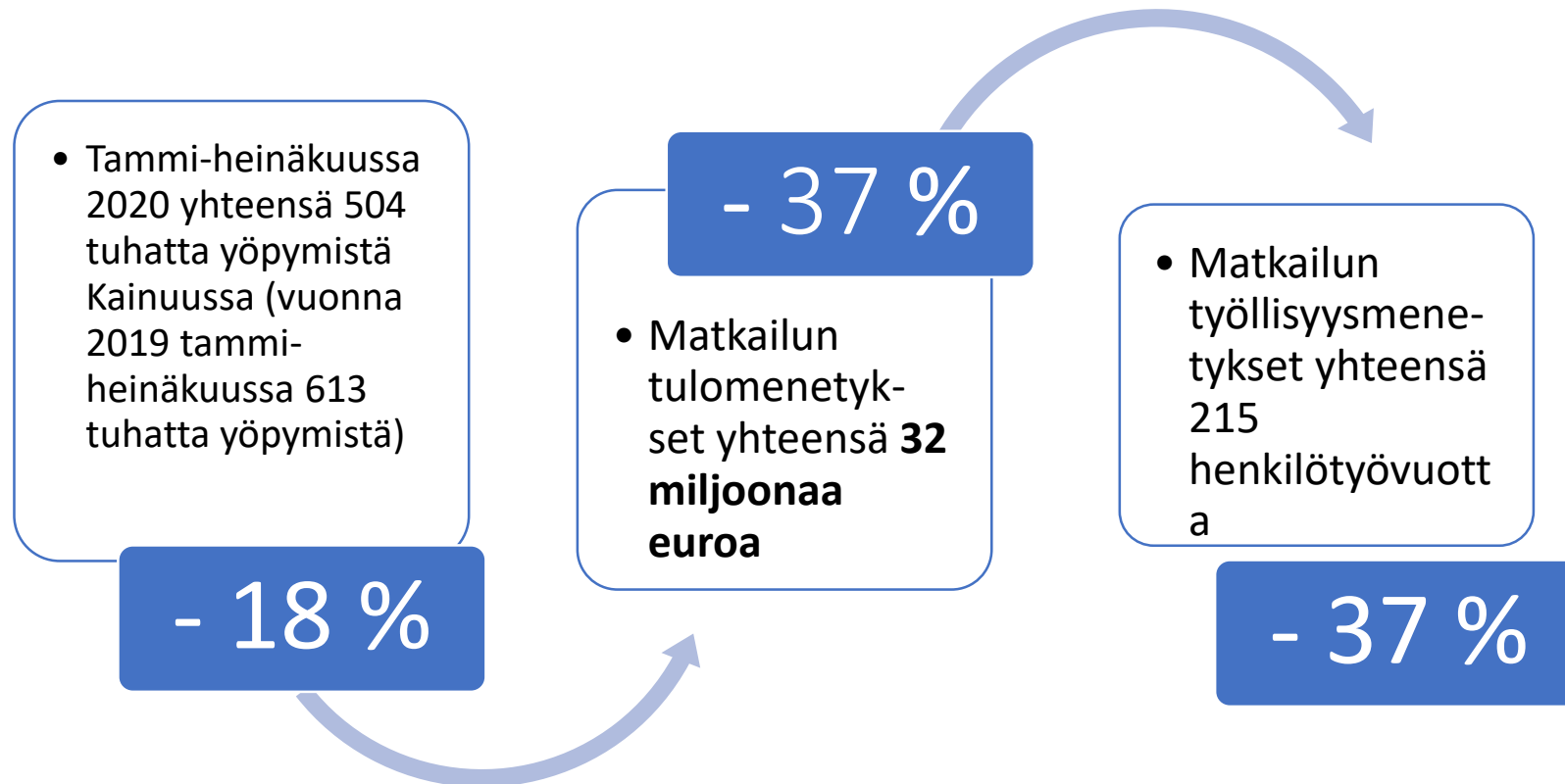

- Korona-aikana Kainuun matkailun markkinaosuus kasvanut.
- Marraskuussa 2020 markkinaosuus 7,1 % (muutos +3,4 prosenttiyksikköä)

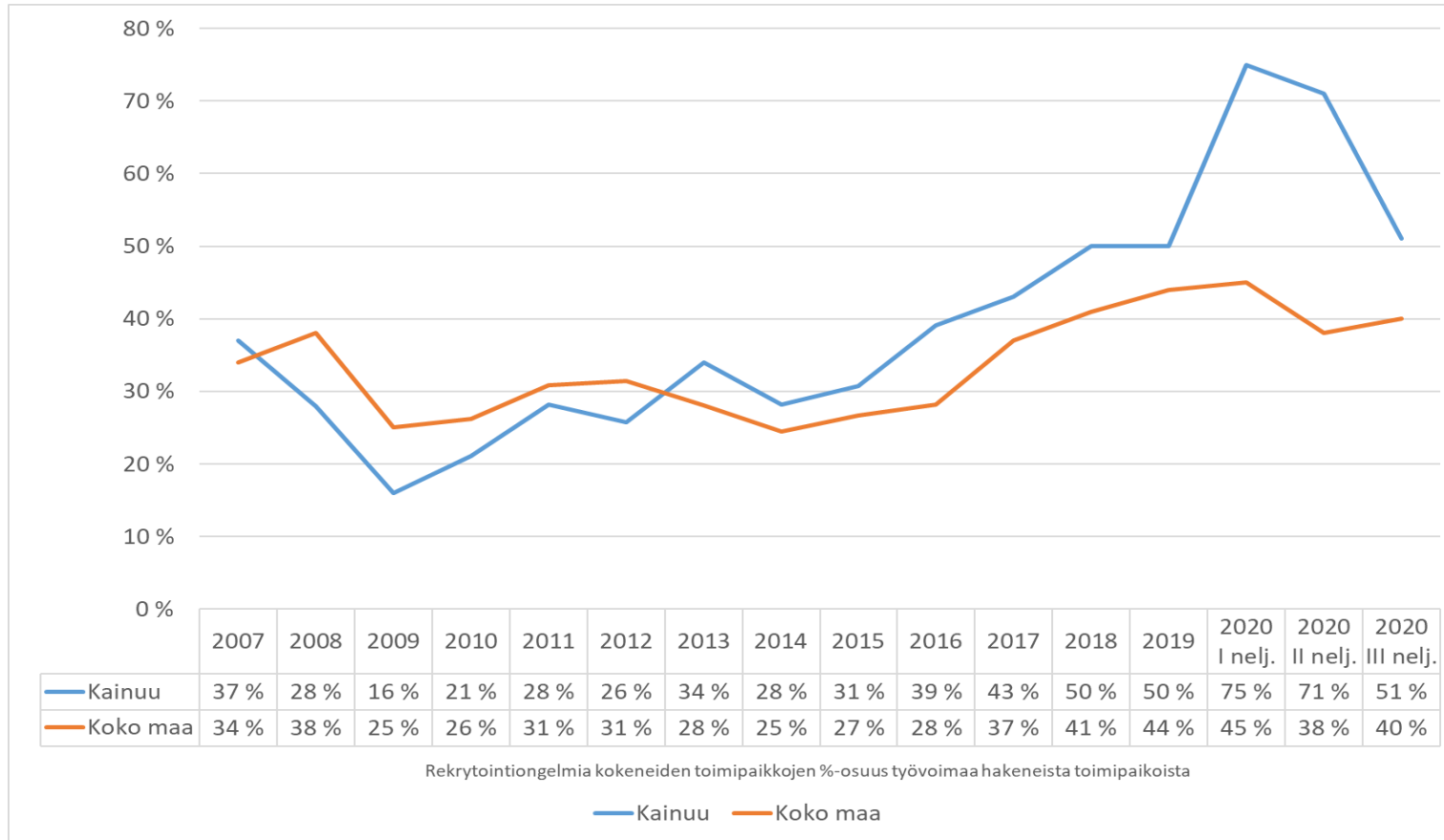
Visitory, TAK

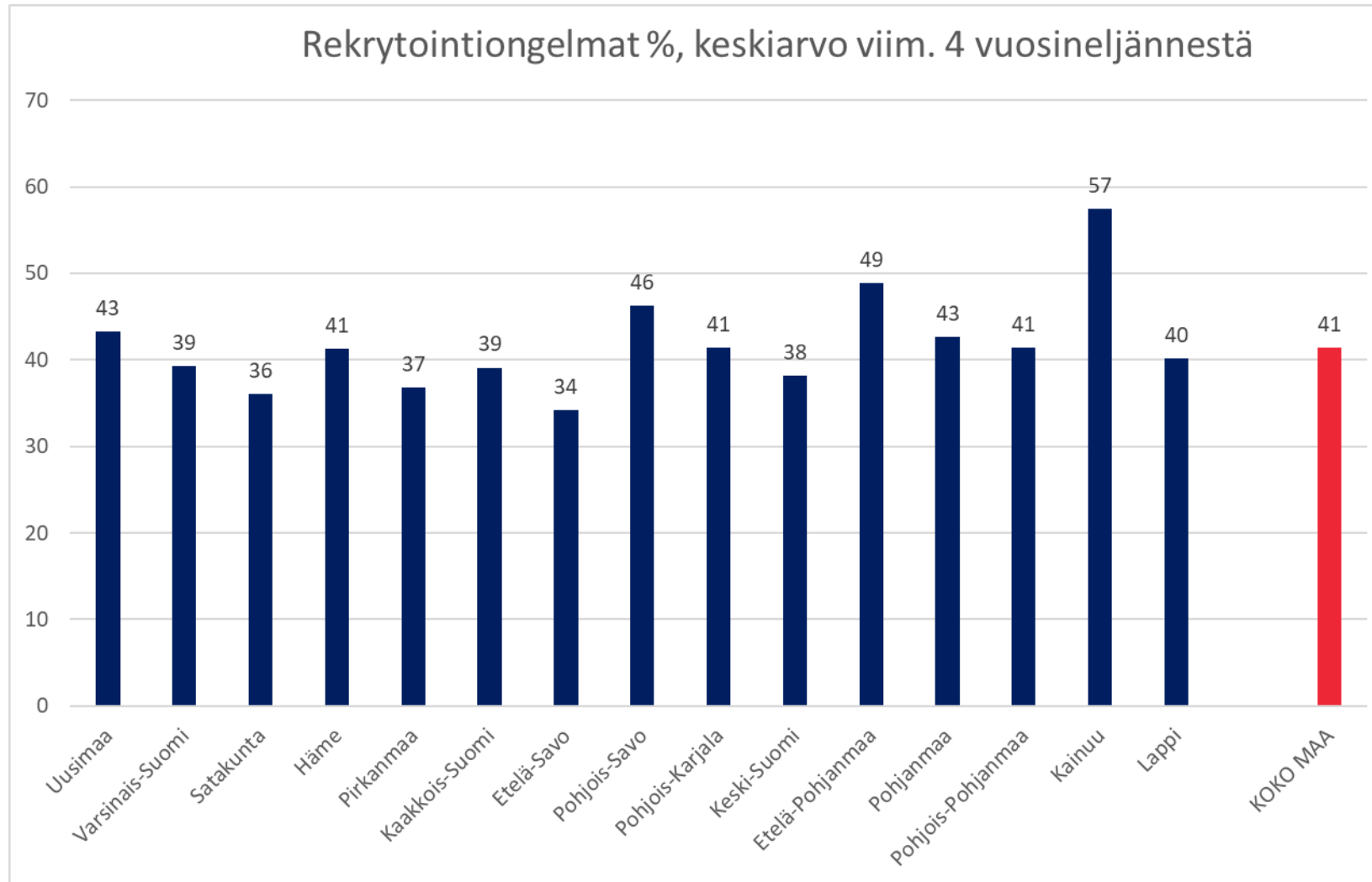
Yhteenveto tammi-heinäkuu 2020 (TAK)

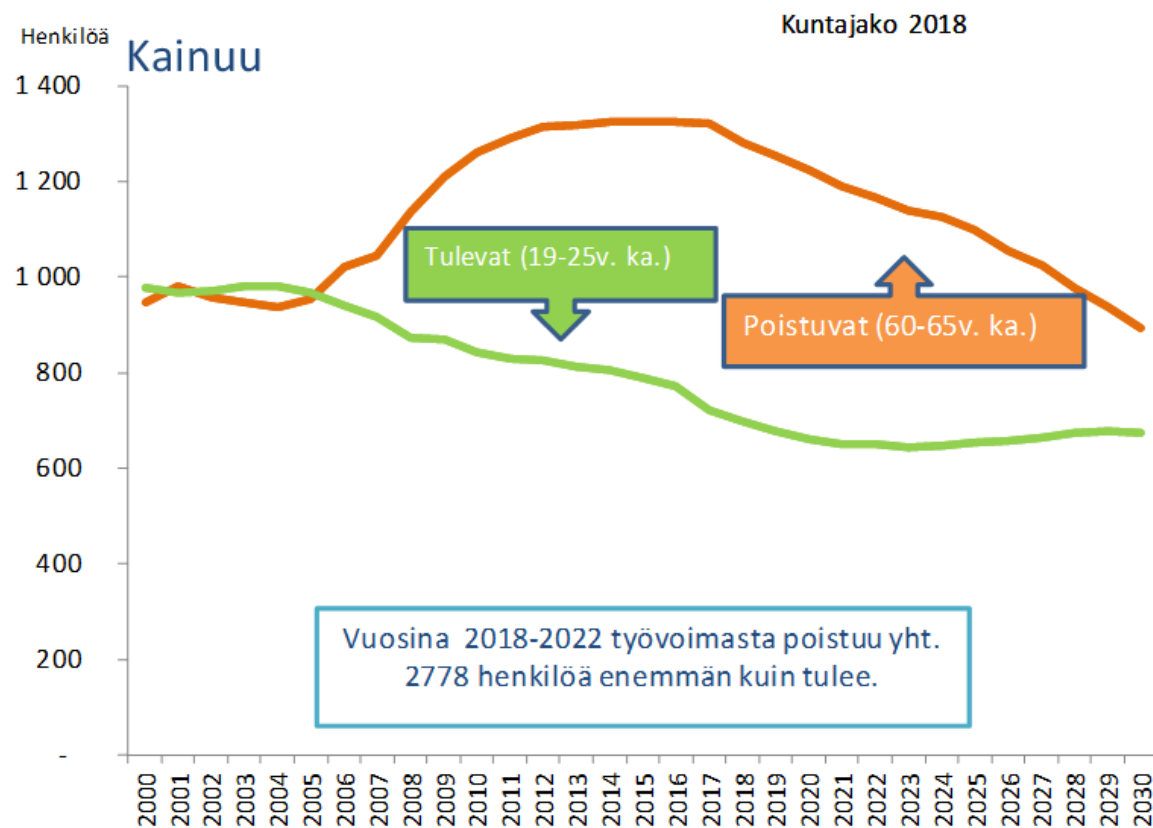
Rekrytointiongelmien ei ole helpottuneet

Rekrytointiongelmien ei ole helpottuneet

Työmarkkinoilta poistuvat ja sinne tulevat ikäluokat

Työmarkkinoille tulevat = 19-25 -vuotiaat, ikäluokkien keskiarvo
 Työmarkkinoilta poistuvat = 60-65 -vuotiaat, ikäluokkien keskiarvo

Lähde: Tilastokeskus

	Poistuvat	Tulevat	Erotus
2000	949	977	-28
2001	982	966	16
2002	957	971	-14
2003	948	982	-34
2004	937	980	-43
2005	956	968	-12
2006	1023	941	82
2007	1046	915	131
2008	1135	874	261
2009	1212	870	342
2010	1262	844	419
2011	1292	829	463
2012	1314	825	489
2013	1320	812	507
2014	1326	807	519
2015	1325	788	537
2016	1324	772	552
2017	1322	721	601
2018	1282	699	584
2019	1254	678	576
2020	1224	662	562
2021	1190	651	539
2022	1168	650	518
2023	1138	643	495
2024	1127	649	478
2025	1100	652	448
2026	1055	657	399
2027	1025	664	362
2028	978	673	306
2029	937	677	260
2030	894	674	220

FCG 2018

Kainuun siltasopimuksen seuranta /Arvio toimenpiteiden etenemisestä 1/2, kaikki tp:t yhä relevantteja, Koulutus & osaaminen – suurin panostus ja vahvin eteneminen

Toimenpide	Toimenpiteiden lkm	Etenee	Odottaa
Kaikki toimenpiteet yht.,	46	40	6
joista mahdollisia uusia toimenpiteitä	23	17	6
Saavutettavuus			
Käynnissä / liikkeelle lähdössä olevat toimenpiteet	2	1	1
Mahdolliset uudet toimenpiteet	7	2	5
Saavutettavuus yht.	9	2	7
Koulutus ja osaaminen			
Käynnissä / liikkeelle lähdössä olevat toimenpiteet	15	15	0
Mahdolliset uudet toimenpiteet	8	8	0
Koulutus ja osaaminen yht.	23	23	0
TKI-alustojen vahvistaminen			
Käynnissä / liikkeelle lähdössä olevat toimenpiteet	0	0	0
Mahdolliset uudet toimenpiteet	1	1	0
TKI-alustojen vahvistaminen yht.	1	1	0

Arvio toimenpiteiden etenemisestä 2/2

Toimenpide	Toimenpiteiden lkm	Etenee	Odottaa
Rekrytoinnin tehostaminen			
Käynnissä / liikkeelle lähdössä olevat toimenpiteet	7	7	0
Mahdolliset uudet toimenpiteet	0	0	0
Rekrytoinnin tehostaminen yht.	7	7	0
Kansainvälinen rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto			
Käynnissä / liikkeelle lähdössä olevat toimenpiteet	0	0	0
Mahdolliset uudet toimenpiteet	5	4	1
Kansainvälinen rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto yht.	5	4	1
Tunnettuus, veto- ja pitovoima			
Käynnissä / liikkeelle lähdössä olevat toimenpiteet	1	1	0
Mahdolliset uudet toimenpiteet	0	0	0
Tunnettuus, veto- ja pitovoima yht.	1	1	0

Kainuun siltasopimuksen toimenpiteet

- Kainuun siltasopimukseen on kirjattu 46 toimenpidettä liittyen saavutettavuuteen, koulutukseen ja osaamiseen, TKI alustoihin, kansalliseen ja kv rekrytointiin sekä mainityöhön. Kaikkiaan 40 näistä toimenpiteistä on edennyt vähintään kohtuullisesti ja vain 6 on pysähdyksissä.
- Tuloksena on saatu esim. osaavaa työvoimaa Terrafamelle oppisopimus- ja normaalikoulutusten kautta, perustettu akkukumppanuuteen Kainuun yhteistyöverkosto yritysten sekä koulutus- ja tutkimuslaitosten ja julkisen sektorin välille, rakennettu KAMKille simulaatio-oppimis- ja testiympäristö etähoidon prosessien kehittämiseen, saatu aikaan Kainuun yrityksiin noin 200 työsopimusta (Rekry Kainuu hanke; päättyi 31.8.2019; työtä jatkavat käynnissä olevat hankkeet: Rekry live, Metsä Rekry, Kainuun aluemarkkinoinnin vahvistaminen ja Yritysten jatkumo (omistajanvaihdos); kv-rekrytoimet ovat koronasta johtuen viivästyneet mutta pääsevät pikkuhiljaa vauhtiin

Uusimpia toimenpiteitä / koulutus, osaaminen

- **Kuhmon TaitoTehtas (ESR 2020 - 2021):** ammatillisen koulutuksen toimintamalli, jossa tarjotaan monipuolisesti ammatillista koulutusta sellaisilla alueilla ja paikkakunnilla, joilla ei enää ole pysyvää 2. asteen ammatillista koulutusta: pilottikuntana Kuhmo.
- **Prosessi- ja sähköautomaatiotekniikan insinöörikoulutus:** Lapin AMK järjestää koulutuksen KAMKilla
- **Prosessiakatemia (ESR 2020 – 2022)** vastaa yhteistyön ja yhteistoiminnan avulla kattavasti ja ketterästi Kainuun alueen prosessiteollisuuden yritysten muuttuviin osaamistarpeisiin.
- **Jatkuvan oppimisen alustan kehittäminen yritysten tarpeisiin (EAKR 2020 – 2021):** kehittää jatkuvan oppimisen alusta, jossa yritykset, julkisyhteisöt ja yksityisasiakkaat voivat ympäri vuoden hyödyntää KAMKin erilaisia koulutuspalveluja. Alustalle kehitetään työkalu osaamistarpeen tunnistamiseksi siten, että asiakas vastaa osaamistarvekyselyyn ja alusta tarjoaa analyysin perusteella sopivia KAMKin oppimissisältöjä opiskeltavaksi
- **Kansainvälisten opiskelijoiden työllistyminen Kainuuseen (ESR 2019 – 2021):** Kehitetään toimintamalli, jolla Kainuuseen tulevat kv opiskelijat saadaan integroitua työelämään jo opiskelun aikana. Alat: matkailu sekä hallinto- ja tukitoiminnot, toimenpiteitä myös peli- , kaivosalalle. Hankkeen toimenpiteet kohdistuvat 50:een kansainväliseen (kv) tutkinto-opiskelijaan, heidän henkilökohtaiseen uraohjaukseen ja rekrytointiin Kainuuseen, lisäksi tilaisuuksia kaikille kv opiskelijoille.

Uusimpia toimenpiteitä / koulutus, osaaminen

- Kajaanin amk:lle sosionomien koulutusoikeus Ensimmäinen ryhmä aloittaa 2021 syksyllä 40 opiskelijan suuruisena.
- Kelpoisten opettajien saatavuuden turvaaminen (koulutus):
  - 1) varhaiskasvatuksen opettajien monimuotokoulutus alkaa syksyllä 2021. Oulun yliopisto koordinoi koko koulutusta valtakunnallisesti. Kajaanin ryhmä noin 20 opiskelijaa. OKM: yhteensä 3,2 miljoonaa euroa jatkuvan oppimisen tukea kaikille varhaiskasvatuksen koulutusta tarjoaville yliopistoille.
<https://www oulu.fi/ktk/node/202667>
  - 2) luokanopettajan monialaiset, erityisopettajan erilliset opinnot. Jatketaan suunnittelua suoritusmahdollisuudesta Kajaanissa opetusteknologiaa hyödyntäen. Kajaaniin oma ryhmä tai osa opinnoista mahdollista suorittaa Kajaanissa. <https://www oulu.fi/ktk/node/204651>
  - 3) Tehostettu Oulun yliopiston opiskelijoiden harjoittelua ja rekrytointia alueella yhteistyössä Kajaanin kaupungin kanssa.

Uusimpia toimenpiteitä

- **Kv rekrytointi:**

- ✓ TOPPA-hanke: luodaan toimivat rakenteet ja käytänteet ulkomaisten työntekijöiden ja opiskelijoiden sekä heidän perheidensä asettautumiseen Kajaaniin ja Kainuuseen. (ESR 2020 – 2022 Valtakunnallisen Kokka kohti Suomea – koordinaatiohankkeen alahanke)

- **Kv-opiskelijoiden houkuttelu/hyödyntäminen**

- ✓ Monenlaista yhteistyötä KAMK/Team Finland –alueverkosto, mm. Kainuusta maailmalle ”Kv-opiskelijat yrityksen voimavarana”, ”GLOBE-projekti”, jossa opiskelijat integroidaan yrityksiin osana useita AMK-kursseja.
- ✓ KAMK:n Pathway studies to Finland - alaan tutustuttavat yhteiset polkuopinnot tarkoituksen madaltaa kynnystä hakeutua Suomeen opiskelemaan (rahoitus OKM)
- ✓ KAMK kv-ohjelmarahoitusta 100.000€ – talent boost –palvelulupauksen toteuttamiseen

- **Saavutettavuus:**

- ✓ Lentoliikenne: koronan aiheuttama lentomotti avautui ainakin 2021 loppuun asti (Finnair 18.4.2021 asti): kilpailutuksella uusi operaattori - Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on päättänyt julkisen palvelun velvoitteen asettamisesta viidelle kotimaan lentoreitille, mkl. Kajaani 1.4.-31.12.2021.
- ✓ Junayhteydet: yöjuna Kajaani – Helsinki välillä palaa tarjontaan

Siltasopimustilanne / erillisrahoitus

- 1) Palvelukokonaisuuden käyttöönotto kainuulaisten yritysten sukupolven ja omistajanvaihdoksiin valmentamiseen
  - ✓200 000 € siltasopimusrahoitus
  - ✓Yritysten Jatkumo -omistajanvaihdosten edistämishanke käynnistynyt, Kainuun yrittäjät ry toteuttajana

- 2) Ulkomailta täsmäosaajia täsmätarpeeseen -konseptin luominen ja pilotointi
  - ✓100 000 € siltasopimusrahoitus;
  - ✓Täsmä (Ulkomailta täsmäosaajia täsmätarpeeseen) -hanke käynnistynyt, Kajaanin kaupunki toteuttajana

Siltasopimustilanne / erillisrahoitus

4) Kausityöntekijöistä pysyviä asukkaita ja työntekijöitä, pilottihanke 2020

- ✓ 60 000 € siltasopimusrahoitus
- ✓ siltajohryn 28.4 päätös toimenpiteen siirrosta koronan vuoksi kesään 2021

5) Kainuun mainetyön vahvistaminen

- ✓ 140 000 € siltasopimusrahoitus
- ✓ Hanke käynnissä, KL toteuttajana (erityistoimet, monipaikkaisuuden ja naisnäkökulman edistäminen aluekehittämisessä, käynnistyneet)

Kainuun siltasopimuksen jatko

- Sopimus päättyi 2020 lopussa
- Hankkeet jatkuvat 2020 – 2023
- Sopimuksen jatkaminen luonnollisesti välttämätöntä
- Kainuussa vahva tahto jatkaa sopimusta ja yhteistyötä VN:n kanssa; osaavan työvoiman saannin turvaaminen Kainuun maakuntaohjelman keskeinen prioriteetti
- Tarve päivittää sopimuksen sisältö koronavaikutukset huomioiden, vuoden 2021 alussa:
  - korona muuttaa toimintaympäristöä (välittömät, pitkäaikaiset ja pysyvät vaikutukset)
  - sovittaminen alueelliseen selviytymissuunnitelmaan

